

Betænkning

over forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.

(Afgivet af finansudvalget den 17. marts 1976).

Udvalget har behandlet lovforslaget og har herunder stillet spørgsmål til finansministeren. Spørgsmålene og ministerens besvarelse er optrykt som bilag til nærværende betænkning.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, det konservative folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *forkastelse*, idet man mener,

at forslaget vil indebære rentestigning og dermed øget arbejdsløshed,

at forslaget vil indebære en forøgelse af de offentlige udgifter med adskillige milliarder kr. og dermed tilsvarende øget skattetryk, hvilket igen betyder øget arbejdsløshed,

at forslaget vil indebære, at kapital suges fra produktive investeringer over til »døde« statsobligationer, hvilket vil indebære øget arbejdsløshed,

at forslaget vil medføre en begrænsning af vore muligheder for at få etableret en fornuftig indkomstpoltisk løsning, idet især lønmodtagerkredse nu får pålagt et ekstra udgiftsåg, nemlig forrentning og tilbagebetaling af disse statsobligationer. Også denne konsekvens medfører øget arbejdsløshed,

at forslagens konsekvenser med hensyn til ren-

testigning m. v. vil betyde øget inflation og dermed højere arbejdsløshed,

at den økonomiske politik, forslaget er udtryk for, betyder en katastrofal forringelse af vor betalingsbalance og derfor indsnævrer vore muligheder for at føre en beskæftigelsesfremmende politik og dermed også herigen- nem medfører øget arbejdsløshed.

Da fremskridtspartiets medlemmer af udvalget prioriterer genskabelsen af den fulde beskæftigelse særdeles højt, må man derfor på det skarpeste tage afstand fra lovforslaget.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) konstaterer, at en offentlig udstedelse af obligationer vil trykke kursen og dermed forhøje renteniveauet i Danmark til skade for byggeriet og konkurrenceevnen. Forslaget vil ikke løse landets økonomiske problemer, men skal finansiere de stigende militærudgifter og andre uproduktive udgifter.

Når regeringen sammen med sine samarbejdspartnere nægter at bremse værdistigningen på jord og faste ejendomme, nægter at gøre noget ved de sorte penge og nægter at øge beskattningen på de store kapitaler, vil mindretallet stemme imod lovforslaget.

Christophersen (V),   Holger Hansen (V).
næstformand.

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP).

Maisted (FP).

Ivar Hansen (V).

Honoré (Kr.F).

Peter Holst (V).

Jes Schmidt (CD).

Grünbaum (S).

Lysholt Hansen (S),
formand.

Thomas Have (S).

Erling Olsen (S).

Søgaard (S).

Grethe Philip (RV).

Poul Dam (SF).

Freddy Madsen (DKP).

Hagen Hagensen (KF).

FINANSMINISTERIET

Den 15. marts 1976.

Hoslagt fremsendes svar på de i finansudvalgets skrivelse af 11. marts d. å. – FINANS-UDV.BIL. 23.104 – stillede spørgsmål i forbindelse med behandlingen af forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af indenlandske statslån (lovforslag nr. 217).

KNUD HEINESEN

/ Niels Erik Sørensen

Til finansudvalget.

BUDGETDEPARTEMENTET

Den 12. marts 1976.

Spørgsmål 1:

Hvor stor en del af sidste års statsobligationer blev aftaget af private personer, pengeinstitutter, forsikringselskaber og andre?

ad spørgsmål 1.

Salget af obligationer skete gennem nationalbanken, der kun solgte til pengeinstitutter og vekselere, der så kunne videresælge til andre købere.

Bank- og Sparekassetilsynet får månedlige indberetninger om beholdningen i pengeinstitutterne af obligationer af de seneste statslån.

Ved udgangen af januar måned var beholdningen som anført:

bogført værdi mio kr.	pengeinstitutter excl. Færøerne og Grønland	Hele lånet opgjort til bogført værdi
	S 1978	1.739
S 1979	1.903	2.010
S 1981	1.766	2.015
	5.408	6.020

Fordelingen af de resterende 600 mio kr. obligationer mellem private, virksomheder og forsikringsselskaber kendes ikke.

BUDGETDEPARTEMENTET

Den 15. marts 1976.

Spørgsmål 2:

Der ønskes opstillet 8 eksempler på statens rente- og afdragsbyrde i de kommende 5 år ved 8 tilfældigt valgte gennemsnitsafdragsperioder.

Svar:

Spørgsmålet vedrører efter sagens natur kun den del af den foreslåede lånebemyndigelse, som ikke er revolverende.

En given gennemsnitlig løbetid kan opnås ved mange forskellige afdragsforløb. F. eks. vil et 4-årigt lån med lige store afdrag efter 2, 3 og 4 år have samme gennemsnitlige løbetid (3 år) som et lån, hvoraf $\frac{1}{10}$ afdrages efter 1 år, $\frac{2}{10}$ efter 2 år, $\frac{3}{10}$ efter 3 år og $\frac{4}{10}$ efter 4 år, eller et lån, der forfalder i sin helhed efter 3 års forløb. Man må derfor opstille nogle yderligere forudsætninger. Man kan her tage udgangs-

punkt i hensynet til, at emissionen af statslån påvirker det almindelige realkreditmarked mindst muligt. Dette hensyn tilsiger, at løbetiden af statsobligationer er forholdsvis kort. Det må antages at være tilgodeset, hvis man opererer med lån af højst 7 års løbetid. Da den revolverende bemyndigelse agtes anvendt til udstedelse af 1 og 2-års gældsbeviser, er det en nærliggende tanke at gøre de egentlige obligationslån afdragsfri i de første to år. Nedenfor er på denne basis opstillet en række eksempler på konsekvenser af forskellige afdragsforløb. Der er regnet med en nominel rente på gennemsnitlig 9 pct. p.a., og det er forudsat, at første (helårs)-termin ligger i 1976-77, gennemsnitlig 4 måneder efter salget af obligationerne.

udgifter i mia kr.	I			II			III			IV		
	afdr.	rente	ialt	afdr.	rente	ialt	afdr.	rente	ialt	afdr.	rente	ialt
1976-77	-	0,4	0,4	-	0,4	0,4	-	0,4	0,4	-	0,4	0,4
1977-78	-	1,3	1,3	-	1,3	1,3	-	1,3	1,3	-	1,3	1,3
1978-79	4,2	1,3	5,5	2,8	1,3	4,1	1,4	1,3	2,7	2,3	1,3	3,6
1979-80	3,5	0,9	4,4	2,8	1,0	3,8	2,1	1,1	3,2	2,6	1,0	3,6
1980-81	2,8	0,6	3,4	2,8	0,8	3,6	2,8	0,9	3,7	2,8	0,8	3,6
1981-82	2,1	0,3	2,4	2,8	0,5	3,3	3,5	0,7	4,2	3,0	0,6	3,6
1982-83	1,4	0,1	1,5	2,8	0,3	3,1	4,2	0,4	4,6	3,3	0,3	3,6
i alt	14,0	4,9	18,9	14,0	5,6	19,6	14,0	6,1	20,1	14,0	5,7	19,7
gennemsnitlig løbetid	3 år 10 mdr.			4 år 4 mdr.			4 år 10 mdr.			4 år 6 mdr.		

De med I og III betegnede eksempler har man forestillet sig som ydergrænser mellem hvilke de faktiske forløb i praksis må antages at ligge. Sammen med eksempel II der opererer med lige store afdrag, giver de en god basis for at bedømme virkningen af ændringer i den gennemsnitlige løbetid inden for ydergrænserne.

Eksempel IV viser forløbet som det vil være, hvis man anvender annuitetsprincippet.

Det vil næppe være hensigtsmæssigt på forhånd at lægge sig fast på en bestemt gennemsnitlig løbetid eller en bestemt tidsmæssig fordeling af afdragsbyrden. For at appellere til så brede købergrupper som muligt, specielt grupper uden for pengeinstitutionernes kreds, agter man at udbyde obligationer af forskellig

type og med forskellig løbetid, og man vil længst muligt søge at bevare en vis fleksibilitet med hensyn til fordelingen af det samlede beløb på disse typer og løbetider.

Dette vil muligvis medføre, at afdragene ikke fordeles så jævnt på de kommende finansår, som antaget i ovennævnte eksempler. Det synes dog ikke at give anledning til større betænkeligheder, idet det ikke vil være nødvendigt at skattefinansiere afdragene. Er f. eks. likviditeten i samfundet på det pågældende tidspunkt for stram, vil det være forsvarligt at undlade at skaffe dækning for afdragsbetalingerne. Er det modsatte tilfældet, vil der være behov og mulighed for at finansiere afdragene gennem nye lån.